Şahıs işletmesini şirkete dönüştürmek

Şahıs şirketini limited şirkete çevirmek, şahıs şirketini anonim şirkete çevirmek, ferdi işletmenin şirkete devri, şahıs firmasını şirkete geçirmek olarak da bilinir.

Nedir?

Mevcut işletmenizin mallarını, alacaklarını ve borçlarını yeni ya da var olan bir sermaye şirketine (limited veya anonim şirket) aktarmaktır. Doğru yolla yapılırsa işletme bir bütün olarak şirkete geçer ve devirde vergi doğmaz. Yanlış yol seçilirse devir bir satış sayılır; KDV ve kazanç vergisi çıkabilir.

Kimler için?

- Bilanço esasına göre defter tutan şahıs işletmesi sahipleri
- İşi büyüdüğü için ortak almak ya da şirket olarak devam etmek isteyenler
- Makine, stok, araç gibi varlıklarını şirkete vergisiz taşımak isteyenler

Gerekli belgeler

Devir bilançosu	Mali müşavirinizin hazırladığı, işletmenin devir tarihindeki bilançosu
Bilirkişi değerleme raporu	Şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinin atadığı bilirkişiden
Şirket esas sözleşmesi	MERSİS üzerinden hazırlanır, ticaret sicil müdürlüğünde imzalanır
İşletme devir sözleşmesi	Siz ile şirket arasında yazılı olarak yapılır

Adım adım

1

Devir yolunu seçin

En yaygın yol, işletmeyi bütün hâlinde bir sermaye şirketine sermaye olarak koymaktır (vergisiz devir). İşletmeyi kapatıp mallarını yeni şirkete faturayla satmak da mümkündür, ama bu bir satıştır ve vergi doğar.

2 **Defter usulünüzü kontrol edin**

Vergisiz devir yalnız kazancı bilanço esasına göre belirlenen işletmeler için geçerlidir. İşletme hesabı defteri tutuyorsanız bu yolu kullanamazsınız; mali müşavirinizle diğer yolları değerlendirin.

3 **Devir bilançosunu hazırlatın**

Mali müşaviriniz devir tarihindeki tüm varlık ve borçları gösteren bilançoyu çıkarır. Şirket bu bilançoyu aynen kendi defterlerine geçirecektir.

4 **İşletmeye değer biçtirin**

İşletme şirkete sermaye olarak konulduğu için değerini asliye ticaret mahkemesinin atadığı bilirkişi belirler. Rapor, karşılığında kaç pay alacağınızı da gösterir.

5 **Şirketi kurun ya da sermayesini artırın**

Esas sözleşmede işletmeyi ayni sermaye (para dışı sermaye) olarak gösterin. Başvuru MERSİS üzerinden yapılır, ticaret sicil müdürlüğünde tescil edilir.

6 **Devir sözleşmesini tescil ve ilan ettirin**

İşletmeyi bütün olarak devreden sözleşme yazılı yapılır, ticaret siciline tescil edilip Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilir. Alacaklılar devri bu ilanla öğrenmiş sayılır.

7 **Şahıs işletmesinin kaydını kapatın**

Devirden sonra şahıs işletmeniz için vergi dairesine işi bırakma bildirimi verilir, varsa ticaret sicili ve oda kaydı da silinir. Faturalar artık şirket adına kesilir.

Süre

Devirden sonra işletmenin eski borçlarından şirketle birlikte iki yıl daha kişisel olarak sorumlu kalırsınız; bu süre, devrin ilan edildiği tarihten (sonradan vadesi gelen borçlarda vade tarihinden) başlar.

Bilmeniz gerekenler

- Vergisiz devir için işletmenin tamamı (tüm varlıklar ve tüm borçlar) birlikte devredilmelidir; yalnız bazı malları şirkete aktarmak bu kapsama girmez.
- Karşılığında yalnız devir bilançosundaki öz sermaye (varlıklar eksi borçlar) kadar şirket payı alırsınız; anonim şirkete devirde bu paylar nama yazılı olmalıdır.
- Vergisiz devir şartlarına uyulursa devir KDV'den de istisnadır; işletmenin kullanılamayan KDV'si şirkete geçebilir.

- Şirkete geçince işletmenin borçlarından kural olarak artık siz değil şirket sorumludur; ancak eski borçlar için iki yıllık sorumluluğunuz devam eder.

Sık sorulanlar

Şahıs işletmemi kapatıp yeni şirket kursam olmaz mı?
Olur, ama bu durumda mallarınızı şirkete faturayla satarsınız; satış KDV'ye ve kazanç vergisine konu olabilir. Bilanço esasındaysanız vergisiz devir daha avantajlı olabilir.

İşletme hesabı defteri tutuyorum, vergisiz devredebilir miyim?
Hayır. Vergisiz devir kanunda yalnız kazancı bilanço esasına göre belirlenen işletmeler için düzenlenmiştir.

Var olan bir şirkete de devredebilir miyim?
Evet. Ticari işletme, bir ticaret şirketi tarafından devralınarak o şirketle birleşebilir; vergisiz devir de var olan sermaye şirketine yapılabilir.

Dayanak: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 81/2 (ferdi işletmenin sermaye şirketine devri) · 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu md. 17/4-c (devir istisnası) · 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu md. 11/3 (ticari işletmenin bütün olarak devri) · 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu md. 194 (ticari işletme ile ilgili birleşme ve tür değiştirme) · 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu md. 342–343 (ayni sermaye ve değer biçme) · 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu md. 202 (işletmenin devralınması). Bu rehber genel bilgilendirme amaçlıdır; kendi durumunuz için bize danışın.